

Stootvogels jagen op vleermuizen

Dick A. Jonkers

Over het algemeen jagen vleermuizen in de schemering of in het donker. Van stootvogels hebben zij dan niets te duchten. De situatie verandert wanneer zij zich overdag 'buiten' wagen.

Bij kasteel Broekhuizen te Leersum heb ik vier keer waargenomen dat stootvogels vleermuizen probeerden te grijpen.

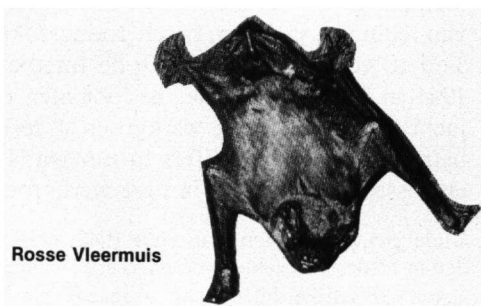
Het eerste geval dateert van 12 januari 1982. Het was toen zonnig weer en de temperatuur van 14°C was voor het jaargetijde hoog. Aan het begin van de middag vloog over de door bomen omzoomde vijver een kleine vleermuis, waarschijnlijk een Dwergvleermuis. Een Sperwer (♀) verscheen plotseling en probeerde de vleermuis te grijpen. Deze poging mislukte.

Op 31 maart 1982 was het ook zonnig weer en er vlogen veel insecten. Een Rosse Vleermuis jaagde aan het eind van de middag rond het kasteel. Een Havik (♂) deed enkele vergeefse pogingen om dit exemplaar te pakken te krijgen.

Twee tot drie Rosse Vleermuizen jaagden op 20 november 1983 geregeld boven de vijver. Ook toen was het zonnig en de temperatuur was 12°C. Tegen 16.50 uur probeerde een Havik (♀) een van deze exemplaren te bemachtigen. De vleermuis verdween krijsend tussen de bomen.

Een recente waarneming dateert van 12 oktober 1987. Op die dag was het eveneens zacht en zonnig weer; de temperatuur bedroeg 13°C. Op circa 60 m hoogte vloog boven het bos een vleermuis, vermoedelijk een Rosse Vleermuis. Een Torenvalk ondernam enkele minuten acties om dit exemplaar te vangen. De vleermuis verhoogde zijn snelheid, maakt enkele loopings en ontkwam.

Dat Torenvalken wel degelijk in staat zijn vleermuizen te vangen, blijkt uit een waarneming op een zomeravond in Amsterdam, waar bij het invallen van de schemering een exemplaar werd gegrepen (Van Eyndhoven 1963). Deze auteur maakt ook melding van een vleermuis die op een zonnige, lenteachtige

Rosse Vleermuis

ge dag (12 januari 1963) circa vijf minuten door een groep Kokmeeuwen werd belaagd. Üttendorfer (1952) vermeldt een aantal gevallen van Boomvalk, Smelleken, Torenvalk, Amerikaanse Torenvalk en Sperwer die vleermuizen als prooi bemachtigd hadden. De vangst van vleermuizen door Boomvalken wordt door verscheidene auteurs vermeld. Dronneau & Wassmer (1987) nemen op grond van literatuuronderzoek en een studie van vijf jaar bij de Boomvalk aan, dat het verschijnsel slechts bij enkele paren optreedt die zich gespecialiseerd hebben.

Bij de in Midden- en Zuid-Amerika levende Vleermuisvalk (*Falco rufigularis*) en de Vleermuiswouw (*Machaeiramphus alcinus*) die in Midden- en Zuid-Afrika, Zuidoost-Azië en de Pacific voorkomt, behoren vleermuizen tot de normale prooien.

■ Dick A. Jonkers, Rijksinstituut voor Natuurbeheer, postbus 46, 3956 ZR Leersum.

LITTERATUUR:

Dronneau, C. & B. Wassmer (1987): Chasse aux chauves-souris par le Faucon hobereau, *Falco subbuteo*. Nos Oiseaux 39 : 159-162.

Eyndhoven, J.E. van (1963): Van vleermuizen en een Torenvalk. *Natura* 60 (1) : 163.

Grossman, M. & J. Hamlet (1964): *Birds of prey of the World*. Cassel London.

Üttendorfer, O. (1952): *Neue Ergebnisse über die Ernährung der Greifvögel und Eulen*. Ulmer Stuttgart z./Z. Ludwigsburg.